

Ispunjavanje naše kolektivne odgovornosti: međunarodna pomoć i odgovornost za zaštitu

Izveštaj generalnog sekretara

Sažetak:

Ovaj izvještaj izlaže načine na koje nacionalni, regionalni, i međunarodni akteri mogu pomoći državama u ispunjenju njihove odgovornosti za zaštitu stanovništva od genocida, ratnih zločina, etničkog čišćenja i zločina protiv čovječnosti (ovi zločini se skupa nazivaju svirepi zločini). Izvještaj je odgovor na odluku Generalne skupštine u rezoluciji 63/308 da se nastavi razmatranje odgovornosti za zaštitu, usljed podrške koju su joj države pružile u paragrafima 138-140 u Ishodu Svjetskog Samita 2005. godine. Izvještaj se takođe oslanja na prvi izvještaj generalnog sekretara iz 2009. godine, o implementaciji odgovornosti za zaštitu (A/63/677), koji je uspostavio trostubni okvir za odgovornosti sadržane u tom principu.

Ovaj izvještaj, koji se fokusira na drugi stub, počinje podsjećanjem na prirodu i dinamiku svirepih zločina opisanih u Ishodu Svjetskog samita. Zatim nastavlja sa identificiranjem pristupa i principa koji bi trebali voditi nastojanja pomoći državama u ispunjenju njihovih odgovornosti zaštite, i različitih aktera koji bi mogli doprinijeti odgovornosti pomaganja. Srž izvještaja objašnjava tri glavna oblika podrške stuba broj dva, naime, ohrabivanje, izgradnju kapaciteta, i potpomaganje zaštite, i daje primjere dobrih nacionalnih, regionalnih i međunarodnih praksi. Izvještaj završava identificiranjem izazova s kojima se suočava implementacija drugog stuba odgovornosti za zaštitu i daje konkretne preporuke kako se ovaj značajni program može unaprijediti. Izvještaj takođe izlaže moguće naredne korake za zemlje članice, za daljnje razmatranje odgovornosti za zaštitu, obzirom na nadolazeće obilježavanje desete godišnjice Svjetskog Samita iz 2005. godine.

. . .

II Priroda i dinamika svirepih zločina

7. Osmišljavanje odgovarajućih oblika međunarodne pomoći u okviru stuba broj dva zahtijeva jasno razumijevanje specifične prirode genocida, ratnih zločina, etničkog čišćenja i zločina protiv čovječnosti, kao i specifičnog oblika nasilja koje oni predstavljaju. Potreba da se identificiraju rane mogućnosti za prevenciju je takođe doprinijela boljem razumijevanju razvoja svirepih zločina. Iako se događaji mogu odvijati drukčije u različitim kontekstima, moguće je identificirati tri glavne etape.

8. Prvu etapu označava prisustvo jednog ili više faktora koji povisuju generalni rizik za svirepe zločine. Kao što je istaknuto u mom izvještaju o državnoj odgovornosti i prevenciji iz 2013.

godine (A/67/929-S/2013/399), ti faktori rizika mogu uključivati prisustvo oružanog sukoba ili drugih oblika nestabilnosti; postojanje ozbiljnih kršenja međunarodnih ljudskih prava i humanitarnog prava, uključujući trajne diskriminatorne prakse; ekonomsko lišavanje i nejednakost povezana s tim; slabost u državnim strukturama; motivi ili podsticaji na počinjavanje svirepih zločina, uključujući prisustvo isključive ideologije; odsustvo ublažavajućih faktora; i prisustvo aktera koji imaju kapacitete da počine takve zločine. Preventivno djelovanje u ovoj etapi zahtijeva više strukturalno fokusiranih strategija osmišljenih za pomoć izgradnji nacionalne izdržljivosti. Glavni cilj je stvaranje državnih struktura i institucija koje funkcionišu i koje su legitimne, koje poštuju ljudska prava i vladavinu zakona, koje svima jednako pružaju svoje usluge, i koje mogu da se riješe ili da smire izvore tenzija prije nego što oni eskaliraju.

9. Vjerovatnoća svirepih zločina raste tokom druge etape, mijenjajući situaciju generalnog rizika u situaciju koja predstavlja specifičnije prijetnje. Ova etapa često počinje krizom ili političkom tranzicijom koja izaziva nemire i pogoršava postojeće boljke i nepravde. Međutim, svirepi zločini možda neće biti počinjeni bez eksplicitnog poriva da se ciljano napada ili isključuje određena skupina, da se marginaliziraju umjereni elementi, i da se mobiliziraju oružane grupe, često širenjem propagande. Ova etapa takođe može uključivati češća i ozbiljnija kršenja ljudskih prava.

10. Treća etapa, neminovan rizik svirepih zločina, obilježena je porastom kršenja prava na život i fizički integritet, porastom kršenja drugih ljudskih prava, sistematskim napadima na određene skupine, uključujući političku opoziciju, i pokušaje samoodbrane onih koji su meta. Bavljenje šokovima i krizama koji su tipični za drugu i treću etapu zahtijeva ciljanije mjere koje odražavaju koliko se vrijeme u kom se zločini mogu spriječiti skratilo. Ove mjere mogu biti usmjerene na određenu ugroženu skupinu ili se mogu pozabaviti određenim izazovima, kao što je ograničavanje dostupnosti oružja kojim bi se mogli počinuti svirepi zločini.

11. Ove tri etape pokazuju da mjere pomoći u okviru drugog stuba nisu nužno ograničene na prevenciju u ranom stadiju, nego mogu sadržavati i podršku državama koje se suočavaju sa nadolazećim ili trenutnim svirepim zločinima.

. . .

Specifični inhibitori svirepih zločina

43. Uz ove šire preventivne napore, iskustvo sa društvima koja su preživjela genocid, zločine protiv čovječnosti, ratne zločine i etničko čišćenje ukazuje na to da bi se međunarodna pomoć trebala fokusirati na izgradnju specifičnih inhibitora koji bi omogućili državama da odgovore na rane znakove krize koji bi mogla dovesti do počinjavanja svirepih zločina. Ovi inhibitori doprinose razvoju efektivnih, legitimnih i inkluzivnih nacionalnih institucija, ali imaju i direktniji i

ciljaniji efekat na ublažavanje rizika za svirepe zločine. Naročito je značajno narednih sedam kapaciteta:

a) Profesionalan i odgovoran sigurnosni sektor

44. Međunarodni akteri, pružanjem materijala, treninga i savjeta, mogu pomoći u izgradnji sigurnosnog sektora koji bi bio sposoban odgovoriti na prijetnje oružanih nedržavnih aktera koji možda imaju motiv i sredstva da počine svirepe zločine. Međutim, izgradnja kapaciteta mora biti šire osmišljena, iz dva razloga. Prvo, državne sigurnosne snage mogu tajno ili aktivno biti uključene u počinjavanje tih zločina. Oni koji pružaju pomoć bi stoga trebali insistirati na mjerama zaštite protiv potencijalne zloupotrebe, koje uključuju snažan nadzor od strane građana, i trebali bi zadržati pravo da prekinu saradnju sa sigurnosnim sektorom ako je ugrožen cilj sprečavanja svirepih zločina.

45. Drugo, materijalni kapacitet treba biti popraćen pomoći koja će promovisati profesionalizam, poštivanje međunarodnih ljudskih prava i humanitarnog prava i odgovornosti, kako bi oružane snage, policijske snage i obavještajne službe zadobile povjerenje građana. Ovi ciljevi vode našu Organizaciju u pristupu reformi sigurnosnog sektora, i kroz politiku temeljitosti kad se radi o ljudskim pravima kad Ujedinjeni Narodi pružaju podršku sigurnosnim snagama koje nisu dio UN-a, i kroz programe izgradnje specifičnih kapaciteta.

Naprimjer, u Kolumbiji su radovi Ureda visokog povjerenika za ljudska prava na izgradnji kapaciteta doveli do novog pravnog okvira o djelovanju obavjestajnih službi i uspostavljanja parlamentarne komisije za nadzor obavjestajnih službi. Međunarodni savjetodavni tim za sigurnosni sektor, koji je uspostavljen kako bi podržavao regionalne i međunarodne aktere uključene u reformu sigurnosnog sektora, također pruža specifične savjete kako osigurati da osoblje sigurnosnog sektora odrazava razlicitost stanovnika, da djeluje nepristrasno i unutar jasno uspostavljenih mehanizama za otkrivanje i sankcionisanje nezakonitog ponasanja. Vremenom, oni koji djeluju u polju pružanja pomoci sigurnosnom sektoru, uključujući one unutar medjuagencijske Operativne grupe za reformu sigurnosnog sektora, mogu svojim obukama dodavati specifične module o prirodi i dinamici svirepih zločina.

b) Nepristrasne institucije za nadzor politickih tranzicija

46. Politicke tranzicije, narocito izbori, nekad mogu izazvati nasilje koje bi moglo dovesti do svirepih zločina. Ako dio stanovništva smatra da neki izbori nisu fer, inkluzivni ili transparentni, veća je vjerovatnoća da će pribjeći nasilju ili da će oni koji insceniraju sukob biti u mogućnosti da mobilisu grupe za ispunjenje svojih ciljeva. Vazan inhibitor ove negativne dinamike je nepristrasna i kompetentna izborna komisija koja je u stanju da se odmakne od uskih ekonomskih i politickih interesa, da osigura integritet izbora i da objavi rezultate nepristrasno i na vrijeme.

47. Istraga uzroka navodnih zlocina pocinjenih u Keniji nakon izbora u decembru 2007. godine, ukljucujuci zlocine protiv covjecnosti, otkrila je da je pored vec postojece ogorcenosti, nepovjerenje u izborne institucije doprinijelo medjuetnickom nasilju koje je zahvatilo zemlju, i da je odgadjanje objavljivanja rezultata jos dalje pojacalo sumnjanje na izbornu prevaru. Poduzete su brojne reforme kako bi se popravilo povjerenje javnosti i kako bi se smanjio rizik za svirepe zlocine tokom izbora 2013. godine, ukljucujuci tehnicku i finansijsku podrsku koju su UNDP i zemlje donatori pruzili Neovisnoj izbornoj i granicnoj komisiji Kenije.

c) Neovisne institucije sudstva i ljudskih prava

48. Nepristrasno i neovisno sudstvo nudi dva specificna nacina da se smanji rizik za svirepe zlocine. Prvo, ono je mehanizam za ispravljanje nanesene nepravde koji je alternativa nasilnim ili vanlegalnim strategijama koje bi inace mogle izazvati svirepe zlocine. Drugo, ono pruza sredstva da se pred lice pravde izvedu oni koji planiraju, podsticu na, ili pocinjavaju svirepe zlocine, i time pomaze implementaciju sustinskog principa komplementarnosti Medjunarodnog krivicnog suda.

49. Institucije ovlastene da stite ljudska prava, ukljucujuci nacionalne institucije za ljudska prava i urede ombudsmena, takodjer mogu djelovati kao inhibitori svirepih zlocina. Ove neovisne institucije, koje bi trebale postovati Pariske principe iz 1993. godine koje je usvojila Generalna skupstina, ne samo da odgovaraju na pojedinačne pritužbe, nego mogu i identificirati i objaviti koje vrste izjava predstavljaju podsticanje na nasilje zasnovano na vjerskoj ili etnickoj mrznji.

50. Napori da se ojacaju ove institucije vezane za vladavinu zakona su cesto najefektivniji kada izbjegavaju princip „iste mjere za sve“ i kada pokusavaju osnaziti lokalne i medjunarodne aktere. Strategija „od dna pa navise“ koja nadograđuje postojeće formalne i neformalne sisteme pravde ima veće šanse da uziva rasprostranjen legitimitet i da služi kao temelj za buduće reforme. Ovaj pristup je primjenjen u Sierr Leone, naprimjer, gdje je historijska uloga velikih starjesina u rješavanju sporova priznata njihovim ucescem u parlamentu i institucijama lokalne uprave.

d) Kapacitet da se procijeni rizik i mobilise rani odgovor

51. Nacionalni kapacitet za sprecavanje i reagovanje na svirepe zlocine moze se pojacati redovnom procjenom faktora rizika, dokaza mobilizacije i ranjivosti razlicitih grupa stanovništva. Takve procjene se mogu koristiti i za oblikovanje drugih vrsta medjunarodne pomoci, kao sto je saradnja u razvoju, kako planovi kojima se tezi u jednom domenu ne bi nepovoljno uticali na druge.

52. Iako ce svaka drzava razviti okvir procjene rizika koji odgovara njenom kontekstu, smjernice koje pruzaju organizacije civilnog drustva posvecene sprecavanju svirepih zlocina ili okvir analize

koji su razvili moji Posebni savjetnici za prevenciju genocida i odgovornost za zastitu, mogu pomoci da se identificiraju rizici za svirepe zlocine i ranjivosti u sposobnosti drzave da se izbori s njima. Regionalne organizacije koje su unaprijedile mehanizme ranog upozorenja, kao sto su Evropska Unija, Africka Unija, IGAD, i ECOWAS, takodjer mogu savjetovati drzave o faktorima rizika koji su relevantni za njihovu situaciju. U nekim slucajevima, procjene rizika se mogu sprovoditi zajednicki, ili u saradnji sa razvojnim partnerima. Kao dio okvira Novog dogovora za angazman u nestabilnim drzavama, naprimjer, Evropska Unija i drugi medjunarodni partneri su podrzali Somaliju u razvoju samoprocjene nestabilnosti. Medjutim, same informacije nisu dovoljne. Oni koji su u poziciji da djeluju moraju na vrijeme dobiti pristup relevantnim cinjenicama i analizama.

e) Lokalni kapacitet za rjesavanje sukoba

53. Pomoc izgradnji kapaciteta bi se trebala koncentrisati i na neformalne mehanizme, kako lokalne, tako i nacionalne, koji mogu kultivirati dijalog i pomirenje, kao i posredovati u odredenim pitanjima. Naprimjer, uz pomoc UNDP-a, Guyana je osnovala Komitet za etnicke odnose, koji je pomogao izgradnju kapaciteta vlade i civilnog drustva da efektivno reaguju na dogadjaje koji bi mogli izazvati svirepe zlocine. Izvori tenzija variraju, od sporova vezanih za zemljiste i druge resurse, vjere i etnicke pripadnosti, do politickog nasljedjivanja, ali promovisanjem domacih rjesenja, ovi mehanizmi mogu izgraditi kulturu mirnog rjesavanja sporova i smanjiti potrebu za medjunarodnim posredovanjem.

54. Uloga tradicionalnih i vjerskih vodja u smirivanju drustvenih tenzija moze biti narocito znacajna na lokalnom nivou, i osmisljene su obecavajuće inicijative za ojacavanje njihovog djelovanja. Jedinica za podrsku posredovanju Odsjeka za politicka pitanja, Savez civilizacija Ujedinjenih Naroda, Finn crkvena pomoc, Organizacija islamske saradnje, i nevladina organizacija Religije za mir su uspostavile Mrezu tradicionalnih i vjerskih mirotvoraca kako bi pojacali pozitivne doprinose koje ti procesi mogu imati u rjesavanju tenzija medju zajednicama.

f) Kapacitet medija da se suprotstave predrasudama i govoru mrznje

55. Govor mrznje koji podstice na nasilje je cesto ohrabrivao pocinioce svirepih zlocina. Suprotstavlanje ovim destruktivnim porukama, koje mogu svirepe zlocine uciniti naizgled pozeljnima ili dopustivima, je vazan inhibitor. Obzirom na to da su mediji alat za primanje i prenosenje informacija, oni mogu ili pruziti mocan prostor propagandi, negativnim stereotipima i podsticanju na nasilje, ili mogu biti kljucni alat za borbu protiv takvih argumenata ili za sprecavanje njihovog sirenja.

56. Medjunarodni akteri mogu podrzati pozitivnu ulogu medija pomazuci razvoj istrazivackog kapaciteta novinara, zakona koji se ticu podsticanja, i kodeksa ponasanja i etickih standarda za novinare koji promovisu istinoljubivost i nepristrasno izvjestavanje. Najbolji nacin da se porazi

podsticanje na nasilje je da mu se lokalne figure i organizacije koje uzivaju postovanje suprotstave u stampanim medijima, na radiju i televiziji, na internetu i drustvenim mrezama, i u komunikaciji uzivo. Na Obali Slonovace, gdje je govor mrznje doprinio nasilju, Operacija UN-a na Obali Slonovace (UNOCI) je iskoristila svoje kapacitete emitovanja da promovise mirnu okolinu i dobila je zadatak od Vijeca sigurnosti da nadgleda i izvjestava o podsticanju na mrznju, nasilju ili netoleranciji.

g) Kapacitet za efektivnu i legitimnu tranzicijsku pravdu

57. Obzirom na to da je jedan od glavnih faktora rizika za svirepe zlocine pocinjavanje takvih djela u proslosti i historija nekaznjavanja, efektivni i legitimni mehanizmi tranzicijske pravde, koji gledaju u buducnost ali i u proslost, bi trebali biti kljucni fokus izgradnje kapaciteta u okviru stuba broj 2. Medjunarodni partneri, cesto usko saradjujuci sa Ujedinjenim Narodima, pruzili su krucijalnu podrsku pokusajima hibridne tranzicijske pravde, ukljucujuci Iznimne komore sudova u Kambodzi, Posebni sud za Sierru Leone, i Posebni odjel za ratne zlocine Suda Bosne i Hercegovine. Pored efektivnih sudskih lijekova za pocinjene zlocine, medjunarodni akteri mogu pomoci da se finansiraju nerijesena imovinska potrazivanja, da se uspostave trajna rjesenja za raseljena lica, i da se olaksa ponovna uspostava drzavljanstva za zrtve. Pomoc koju je Medjunarodni krivicni sud pruzio zrtvama Bozije armije otpora u sjevernoj Ugandi je dobar primjer ovog sireg pristupa. Usto, imajući na umu centralnu ulogu obrazovanja u gajenju drustvene kohezije i svijesti o individualnoj odgovornosti, medjunarodna pomoc u postkonfliktnim kontekstima bi mogla obratiti posebnu paznju na obrazovne reforme koje promovisu vrijednost raznolikosti i poducavanja o uzrocima i posljedicama svirepih zlocina.

58. Radovi na transnacionalnoj pravdi usmjerenoj na bavljenje seksualnim zlocinima i zlocinima na osnovu rodnog identiteta su poseban prioritet. Kao sto je ukazano u mom izvjestaju o seksualnom nasilju vezanom za sukob iz 2014. godine (S/2014/181), manjak dovoljnih nacionalnih kapaciteta i strucnosti za istrazivanje i sudsko procesuiranje takvih zlocina ostaje ozbiljna prepreka dovodjenju odgovornih pred lice pravde. Medjunarodni i regionalni akteri su pokusali pozabaviti se ovim jazovima u vise zemalja. U Demokratskoj republici Kongo, naprimjer, predstavnici Tima strucnjaka o vladavini prava i seksualnom nasilju u sukobu, u saradnji sa UNDP-om, su pruzili podrsku istragama i sudskim procesima koje su sprovodili vojni sudije i mobilni vojni sudovi, ukljucujuci kroz celije podrške tuzilastvu koje je osmislila i podrzala UN-ova Misija stabilizacije u Demokratskoj republici Kongo (MONUSCO). Pored ovih legalnih mehanizama za odgovornost, rezolucija 1888 Vijeca Sigurnosti (2009.) pozvala je zemlje clanice da, uz podrsku medjunarodne zajednice, pruze zrtvama seksualnog nasilja bolji pristup pravnoj pomoci, zdravstvenoj njezi i sluzbama drustvene i ekonomske reintegracije, i da se pocnu baviti strukturoloskim faktorima koji doprinose nasilju protiv zena i djevojica.

. . .

V Izazovi i preporuke

70. Tri glavna oblika međunarodnog djelovanja pod stubom 2, naime, ohrabrivanje, izgradnja kapaciteta, i pomoc pri zastiti, mogu podrzati drzave da uspiju ispuniti svoju odgovornost pod stubom 1, da zastite svoje stanovnike od genocida, ratnih zlocina, etnickog ciscenja i zlocina protiv covjecnosti, i da izbjegnu kontroverznije mjere pod stubom 3. Ipak, ispunjavanje nase kolektivne odgovornosti da pomognemo drzavama ce zahtijevati da odredjeni broj aktera postupa drukcije i da znanje o svirepim zlocinima i njihovoj dinamici svjesnije utka u kljucne operacije.

71. Ujedinjeni Narodi su vec poduzeli konkretan korak u tom smjeru. Akcioni plan „Prava naprijed“, koji sam ja inicirao kao odgovor na neuspjehe Organizacije u finalnim stadijima konflikta u Sri Lanki, poziva na cjelosistemski napor da se sprijece i odgovori na rizik od ili trenutna ozbiljna kršenja međunarodnih ljudskih prava i humanitarnog prava, uključujući ona koja mogu dovesti do svirepih zlocina. „Prava naprijed“, koristeći sirinu UN-ovih mandata, osigurava da UN-ovi entiteti prepoznaju kolektivnu odgovornost da ojacaju vezu izmedju ranog upozorenja i ranog djelovanja, i dovodi zastitu ljudskih prava u sami centar djelovanja Organizacije. Drugi akteri, uključujući one na regionalnim i nacionalnim nivoima, takodjer znatno napreduju razvijajući eksplicitne strategije za prevenciju i odgovor na svirepe zlocine. Naprimjer, Evropska Unija, u saradnji sa drugim regionalnim organizacijama i civilnim drustvom, znacajno je osnazila svoje kapacitete ranog upozorenja i analize konflikta kako bi bolje usmjerila pomoc koju pruza. Medjutim, premda su ove pozitivne inicijative dobrodosle, implementacija stuba 2 ce zahtijevati savladavanje odredenih izazova.

Izazovi

72. Kao prvo, viseslojni program stuba broj 2 se moze ciniti zastrasujucim. Ne postoji lagan nacin da se pojednostave zadaci ili konstantna posvecenost potrebna za pomaganje drzavama da ispune svoju odgovornost za zastitu. Ipak, naucili smo odredjene lekcije o najefektivnijim oblicima međunarodne pomoci. Ciljevi stuba 2 se mogu ispuniti i koristeći postojeće resurse na pametniji nacin, i osmisljavanjem strategija koje prioritiziraju odredjene inhibitore svirepih zlocina.

73. Kao drugo, jos uvijek postoji premalo volje da se prevencija operacionalizira. Ovo se najjasnije vidi u oklijevanju drzava da situacije u drzavi stave na dnevni red regionalnih ili međunarodnih organizacija prije nego dodju do krizne tacke. Ovo se takodjer ogleda u raspodjeli resursa mnogih zemalja clanica, koje jos uvijek daju prioritet odgovoru na krizu, i u tome sto se neke drzave brinu oko toga da ih druge zemlje analiziraju.

74. Dio rjesenja za izazov prevencije se nalazi u samom Ishodu Svjetskog samita, u kom su se drzave obavezale da ce pomoci onima koje su pod stresom prije izbivanja krize ili sukoba. Implementacija odgovornosti za zastitu bi se trebala fokusirati na davanje veceg znacaja i specificnosti ovom obecanju. Preventivno djelovanje bi bilo pojačano ulaganjem u metodologije analize ishoda prevencije, koje je notorno tesko dokazati, i osiguravanjem dogovora medju drzavama o tome sta znaci drzava „pod stresom“.

75. Trece, implementacija odgovornosti za zastitu se podudara sa klimom fiskalnih restrikcija u mnogim drzavama. Medjutim, trenutna ogranicenja resursa nam takodjer nude priliku da fundamentalno preispitamo raspodjelu resursa i da revidiramo postojece okvire. Pomoc pod stubom 2 je mudra i dugorocna investicija, obzirom na trosak djelovanja nakon izbivanja krize i na socijalno i ekonomsko opustosenje zemalja koje iskuse svirepe zlocine. Oblici medjunarodne pomoci predstavljeni u ovom izvjestaju mogu pomoci da se fokusira djelovanje i da se podstakne na podjelu rada.

76. Na kraju, stub 2 naglasava pomoc drzavama. Ovo je narocito znacajno u slucajevima gdje nedrzavni akter vrebava gradjansko stanovnistvo. Medjutim, kada vlada aktivno eksploatise drzavne strukture kako bi pocinila svirepe zlocine, jacanje drzavnih institucija postaje neodrzivo. Ali cak i u takvim situacijama medjunarodni akteri mogu nastaviti podsticati drzavu da ispuni svoju odgovornost da zastiti i mogu ponuditi pomoc. Izvjestaj istrazne komisije za ljudska prava u Demokratskoj narodnoj republici Koreji iz 2014. godine (A/HRC/25/63) poziva drzave i posebnog izvjestitelja da nastave svoje napore sa Demokratskom narodnom republikom Korejom u jednom od najtezih okruzenja za implementaciju odgovornosti za zastitu. Medjunarodni akteri se takodjer mogu baviti drzavnom mobilizacijom za svirepe zlocine tako sto ce pomagati civilnom drustvu da razvije politicke i organizacione vjestine da se suprotstavi onima koji zagovaraju svirepe zlocine, drzanjem fokusa medjunarodne paznje na opasnosti koja prijete stanovnistvu, i nudeci pomoc u kaznjavanju ili izoliranju pocinilaca. Kao generalni sekretar, ja imam narocitu odgovornost da u takvim situacijama djelujem kao glasnogovornik za one koji su ranjivi i ugrozeni.

Preporuke

77. Uspjesna implementacija programa stuba 2 zahtijeva koordinisano djelovanje onih identificiranih u ovom izvjestaju, kako bi se izbjeglo preopterećavanje nacionalnih aktera ili fragmentiranje medjunarodne pomoci. Kljucni preduslov za koordinaciju je zajednicko razumjevanje sustinskih prioriteta: pojačavanje napora da se drzave potaknu da preuzmu svoju odgovornost za zastitu; ulaganje u programe izgradnje kapaciteta koji se bave horizontalnim nejednakostima i podrzavaju specificne inhibitore svirepih zlocina; slanje dodatnih kapaciteta u drzave pod stresom kako bi se osnazila njihova sposobnost da zastite svoje stanovnistvo. Tacnije, pozivam zemlje clanice da:

- iskoriste postojeće mehanizme i institucije da podstiču države da ispune svoju odgovornost za zaštitu, uključujući proces revizije od strane Vijeća za ljudska prava i relevantnih regionalnih organizacija
- ulazu u alate kojima bi podsticali države da ispune svoju odgovornost za zaštitu u situacijama bliske ili trenutne krize, kao što su dobri uredi i preventivna diplomatija
- poboljšaju postojeće oblike nacionalne, regionalne i međunarodne pomoći uključivanjem rizika i dinamike svirepih zločina u analizu sukoba i sirenjem postojećih smjernica kako bi uključivale opcije djelovanja u situacijama u kojima se počinjavaju svirepi zločini
- fokusiraju postojeća nastojanja izgradnje kapaciteta na eliminisanje horizontalne nejednakosti i da osmisle ili ojačaju programe izgradnje kapaciteta usmjerene na sedam inhibitora svirepih zločina
- povećaju dostupnost i stručnost specijalizovanih građanskih resursa i da prošire treninge o faktorima rizika i dinamici svirepih zločina za zaposlenike u izgradnji mira, sigurnosnom sektoru i policiji
- osiguraju da je međunarodna pomoć u okviru stuba 2 koordinisana i koherentna, između ostalog, poboljšanjem razmjene informacija o prioritetima i programima usmjerenim na ublažavanje faktora rizika za svirepe zločine
- podrže nastojanja ranog upozorenja i izgradnje kapaciteta Ureda za prevenciju genocida i odgovornost za zaštitu i da ulazu u sposobnost Ujedinjenih Naroda da uposli, obuci, i odaslija stručnjake za ljudska prava
- podrže nastojanja da se bolje nadgleda i ocjenjuje efekat preventivnog djelovanja
- osnaze regionalne i međunarodne mreže za prevenciju svirepih zločina

• • •

II OKVIR ZA ANALIZU ZAJEDNICKIH FAKTORA RIZIKA ZA SVIREPE ZLOČINE

Faktor rizika 1: Situacije oružanog sukoba ili drugi oblici nestabilnosti

Faktor rizika 2: Ozbiljna kršenja međunarodnih ljudskih prava i humanitarnog prava

Faktor rizika 3: Slabost državnih struktura

Faktor rizika 4: Motivi ili podsticaji

Faktor rizika 5: Kapacitet za počinjavanje svirepih zločina

Faktor rizika 6: Odustvo ublazavajucih faktora

Faktor rizika 7: Omogucujuce okolnosti ili pripremno djelovanje

Faktor rizika 8: Okidaci

SPECIFICNI FAKTORI RIZIKA

Genocid

Faktor rizika 9: Međugrupne tenzije, ili sablon diskriminacije protiv zasticenih grupa

Faktor rizika 10: Naznake namjere da se potpuno ili djelimicno unisti zasticena grupa

Zlocini protiv covjecnosti

Faktor rizika 11: Znaci rasirenog ili sistematskog napada na bilo koje gradjansko stanovnisto

Faktor rizika 12: Znaci plana da se napadne bilo koje gradjansko stanovnisto

Ratni zlocini

Faktor rizika 13: Ozbiljne prijetnje onima koji su zasticeni pod medjunarodnim humanitarnim pravom

Faktor rizika 14: Ozbiljne prijetnje humanitarnim ili mirotvornim operacijama